
Sprawozdanie

Reports

Międzynarodowa Konferencja Logopedyczna. Współczesne tendencje w diagnostyce i terapii logopedycznej (Chorzów, 10 października 2015 r.)

Od paru lat możemy mówić o dynamicznie rozwijającej się logopedii w ramach Uniwersytetu Śląskiego w Katowicach. Śląskiej logopedii ton nadaje mentorka młodych badaczek przy Instytucie Języka Polskiego UŚ, profesor Danuta Pluta-Wojciechowska, która podchodzi do współczesnej logopedii *de actu et visu*, jednocześnie podkreślając praktyczną, pragmatyczną i interdyscyplinarną stronę tej nauki. Celem działań Profesor Pluty-Wojciechowskiej jest nie tylko promowanie i stymulacja heterogenicznych i interdyscyplinarnych w swej naturze tendencji w śląskiej i ogólnopolskiej logopedii, ale również – co potwierdza omówiona poniżej konferencja – ich porównanie i ocena w perspektywie światowej.

„Międzynarodowa Konferencja Logopedyczna. Współczesne tendencje w diagnostyce i terapii logopedycznej” miała miejsce w Chorzowie 10 października 2015 r. Jej organizatorami były Instytut Języka Polskiego UŚ w Katowicach i *Augere Aude* Fundacja Dialogu Społecznego. W konferencji wzięło udział czterdziestu czterech specjalistów, w tym osiemnastu z zagranicy: Czech, Rosji, Słowacji, Włoch i Stanów Zjednoczonych. Nic dziwnego, że przyciągnęła ona ponad dwustu słuchaczy.

Konferencję rozpoczęły wykłady plenarne. Prof. Stanisław Grabias (UMCS Lublin) omówił teoretyczne aspekty związane z funkcjami, jakie pełni językowy kod w diagnozowaniu procesów myślowych. Prof. Julia O. Filatova (Uniwersytet Moskiewski, Rosja) przedstawiła oryginalną klasyfikację zaburzeń mowy, stosowaną w Federacji Rosyjskiej. Prof. Danuta Pluta-Wojciechowska zwróciła uwagę na konieczność przeprowadzenia badań logopedyczno-kognitywistycznych, dotyczących rozumienia pojęć u dzieci z zaburzeniami mowy. Doc. Olga Dlouhá (Klinika Foniatryczna, Praga) omówiła dysfunkcje związane z centralnym przetwarzaniem słuchowym u dzieci z rozwojową dysfazią. Tę część konferencji zamknęła prof. Henriette W. Langdon (San José State University, USA), która skupiła się na praktycznych metodach terapii niemówiącego dwuletniego dziecka.

Wystąpienia podczas konferencji były ułożone w pięć tematycznie różnorodnych paneli, poświęconych kolejno:

- **zaburzeniom płynności mowy i ich recepcji we współczesnym społeczeństwie.** Dr Katarzyna Węsierska (UŚ, Katowice) przedstawiła wyniki własnych badań, dotyczących zmian postawy Polaków wobec jąkania. Mgr Katarzyna Urbaniak (KUL, Lublin), w referacie pt. „STORI (J) – kwestionariusz do oceny poczucia zdrowienia u osób jākających się”, omówiła metody analizy subiektywnej samooceny stanu zdrowia w przypadku terapii jākania

- się na podstawie doświadczeń australijskich. W panelu tym przedstawiono również zagadnienia teoretyczne, na przykład w referacie prof. Sławomira Śniatkowskiego (APS, Warszawa), pt. „Wybrane źródła wspólnych inspiracji w logopedii i lingwistyce edukacyjnej”;
- **anatomicznej budowie aparatu artykulacyjnego i jego rozwojowi u dzieci.** Dr Lenka Dzidová przedstawiła ciekawy referat pt. „Ocena dysfunkcji orofacjalnych u dzieci z urazowym uszkodzeniem mózgu. Studium przypadku”. Mgr Gabriela Lorens (Akademia Pedagogiki Specjalnej im Marii Grzegorzewskiej, Warszawa) w referacie pt. „GORA – gesty obrazujące ruchy artykulatorów” opisała terapię stosowaną, między innymi, w przypadku osób z zaburzoną kinestezją artykulacyjną. Terapia ta ma na celu wzmocnienie zapamiętywania artykulacji głoski i polega na ikonicznym wykorzystaniu towarzyszących wyraźnej wymowie gestów w celu zapamiętania/rozgraniczenia miejsca i/lub sposobu artykulacji. Ewa Gacka (UŁ) w swym wystąpieniu pt. „Czynniki ryzyka wystąpienia nieprawidłowości w kształtowaniu się mowy u dzieci urodzonych przed terminem (wcześniaków) w świetle założeń profilaktyki logopedycznej” podkreśliła niezbędną długotrwałą obserwację dzieci urodzonych przed terminem nawet wtedy, gdy nie zauważa się u nich dysfunkcji;
  - **praktycznym i teoretycznym zagadnieniem związanym z realizacją głosek i świadomością fonologiczną oraz najnowszym sposobom pomiaru i oceny artykulacji głosek.** Nowatorskie podejście do tej tematyki przedstawiła dr Anita Lorenc (UMCS, Lublin) w referacie pt. „Analiza dynamiki artykulacji z zastosowaniem artykulografii elektromagnetycznej (EMA) i kołowej macierzy mikrofonowej”. Również mgr Barbara Sambor (PWST Kraków, UŚ Katowice), w wystąpieniu pt. „Anatomia i fizjologia układu oddechowo-fonacyjno-artykulacyjnego podstawą planowania terapii głosu”, zanalizowała wybrane powiązania anatomiczne i funkcjonalne w obrębie traktu głosowego, istotne dla planowania terapii głosu. Zwróciła ona również uwagę na konieczność rozgraniczenia rzeczywistych metod rehabilitacji głosu (o udowodnionej naukowo skuteczności) od zaleceń dotyczących higieny głosu;
  - **kompetencji kulturowej,** której poświęcił swój referat prof. Mirosław Michalik (UP Kraków), **specjalistycznym aspektem afazji** (w wystąpieniu autorstwa doc. Kateřiny Vitáskovej i Helyny Červinkovej, Uniwersytet w Ołomuńcu, Czechy), jak również **zaburzeniom komunikacji u dzieci z rozszczepem wargi i podniebienia.** Mgr Justyna Serwin (UŚ Katowice) przedstawiła własne wyniki badań, które potwierdziły tezę o różnicy pomiędzy liczbą oraz typami pytań, które zadają dzieci z rozszczepem oraz osoby bez tej wady;
  - **dysleksji, sposobom rozpoznania głoski i sylaby w terapiach wad słuchu, w tym zaburzeń słuchu fonemowego.** Dr hab. Irena Polewczyk (UŚ, Katowice), w wystąpieniu pt. „Głoska czy sylaba? Co w diagnozie percepcji słuchowej jest istotne?”, przedstawiła dostępne źródła oraz własne badania dotyczące wiedzy o procesach analizy i syntezy dźwięków przez dzieci polskie w wieku przedszkolnym.

Uczestnicy konferencji mogli zapoznać się z ośmioma posterami. Spośród nich wspomnijmy Annę Ritę Dellomonaco (Azienda Ospedaliera Universitaria Policlinico, Bari, Włochy), która przedstawiła poster pt. „Dysphagia and nutritional risk in Parkinson’s disease” (Dysfagia i ryzyko żywieniowe w chorobie Parkinsona). Zwróciła ona uwagę na możliwość niedożywienia osób z drżączką porażną. Poster pokazywał również wyniki badań na grupie chorych, dotyczące trudności z przełykaniem pokarmu i wynikające z tego powikłania. Angela Tedesco (Rham Center, Matera, Włochy) zaprezentowała współczesne możliwości zastosowania muzyki w terapii dyzartrii.

Cennym uzupełnieniem konferencji były naukowo-szkoleniowe warsztaty. Dużym zainteresowaniem cieszył się warsztat mgr Barbary Sambor, który miał na celu zapoznanie logopedów z budową i funkcją stawu skroniowo-żuchwowego i mięśni żucia.

---

* * *

Logopedia, zwłaszcza logopedia praktyczna, która obejmuje wieloaspektową diagnozę i terapię, ze względu na specyfikę materiału badawczego i grupę docelową pacjentów, zróżnicowanych pod względem wieku i ograniczeń zdrowotnych, jest w dużej mierze oparta na materiale pochodzącym z konkretnego języka mówionego i jego standardu. Dlatego tak ważne jest skonfrontowanie wyników badań i metod terapeutycznych, wypracowanych przez polskich logopedów z najnowszymi tendencjami w światowej logopedii (również tymi pozajęzykowymi, jak w przypadku wspomnianego posteru Angeli Tedesco). Okazją do tego była niewątpliwie przedstawiona tu konferencja.

Mgr Anna Płonka,
Centrum Diagnostyki i Terapii In Corpore, Katowice